

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

τὸ Ὀρφανοτροφεῖον Χατζῆ-Κώστα ἐν ἔτει 1876.

Ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ὀρφανοτροφείου (1856) μέχρι σήμερον ἐξεπαιδεύθησαν ἐν αὐτῷ 288 ὄρφανοὶ ἐκ τε τῆς ἐλευθέρου καὶ δούλης Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Κατὰ τὸ ἔτος 1876 διηκόντων ἐν τῷ Ὀρφανοτροφείῳ 400 ὄρφανοί, ἐξ ὧν 27 βράπτει, 25 ὑποδηματοποιοί, 28 ξυλουργοί, 20 σιδηρουργοί.

Ἡ κτηματικὴ περιουσίᾳ τοῦ καταστήματος σύγκειται ἐκ τῆς δωρηθείσης μεσημβρινῆς πτέρυγος τοῦ καταστήματος ὑπὸ τοῦ Κωνσ. Βράνη, ἐπεκταθείσης διὰ δαπάνης τοῦ Ὀρφανοτροφείου ἐκ δρ. 438,505, ἡ ἀξία τοῦ οἰκοπέδου, ἐν περιβόλιον ἐν Πατισίαις, ἕτερον οἰκόπεδον καὶ δύο δράμια ὕδατος.—Ἡ χρηματικὴ περιουσίᾳ τοῦ καταστήματος ἀνέρχεται εἰς δρ. 555,768. Ἡ ἀξία ὅμως 252 μετοχῶν τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς, ἀνηκουσῶν τῷ Ὀρφανοτροφείῳ, σημειοῦται ὑπὸ τὴν τιμὴν μὲ τὴν ὁποίαν ἠγοράσθησαν, τῶν δρ. 1,264.40 ἐκάστη, καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν τρέχουσαν.—Τὰ ἔσοδα κατὰ τὸ 1876 ἀνῆλθον εἰς δρ. 81,786.48, (ἐξ ὧν τακτικὰ δρ. 73,309.25 καὶ ἔκτακτα δρ. 8,477.23), τὰ δὲ ἔξοδα εἰς δρ. 62,761.01 (τὰ προϋπολογισθέντα ἦσαν δρ. 72,900.)—Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ἔτους 1877 ἀνέρχεται εἰς δρ. 66,960.—Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τοῦ Ὀρφανοτροφείου σύγκειται ἐκ τῶν κ. Γ. Α. Βασιλείου, προέδρου, καὶ τῶν μελῶν Φιλίππου Ἰωάννου, Π. Καλλιγᾶ, Θ. Ν. Γκίκα, Κ. Δούμα καὶ Γ. Ν. Κουτσογιάννη.—Ἐκ τῆς δημοσιευθείσης ἐσχάτως ἐκθέσεως τῆς διαχειρίσεως τοῦ φιλανθρωπικοῦ τούτου καταστήματος τοῦ ἔτους 1876, ἐξ ἧς ἠρανίσθη τὰς ἀνωτέρω σημειώσεις, ἀποσπῶ τὸ ἐπόμενον ἀξιωματικὸν γεγονὸς:

Παῖς, τοῦρκος τὴν καταγωγὴν καὶ τὸ θρησκευμα, ἀκολούθησας τοὺς ἐκ Κρήτης πρόσφυγας καὶ βαπτισθεὶς, εἰσῆχθη ἐν τῷ Ὀρφανοτροφείῳ. Μετὰ τέσσαρα ἔτη μαθὼν τὸ Συμβούλιον, ὅτι ἡ ἐν Κρήτη μήτηρ τοῦ παιδὸς ἐθρήνευε αὐτὸν ὡς ἀποθάνοντα ἢ φονευθέντα, ἐθεώρησε καθήκον τοῦ νὰ τὴν εἰδοποιήσῃ διὰ τοῦ ἐνταῦθα Προξενείου τῆς Τουρκίας, ὅτι ὁ υἱὸς τῆς ζῆ καὶ δύναται νὰ τὸν παραλάβῃ. Πλήρης χαρᾶς αὕτη ἐπὶ τῇ εἰδήσει ταύτῃ, ἔσπευσε διὰ τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ τῆς Κρήτης νὰ ζητήσῃ τὸν υἱὸν τῆς. Μετὰ πολλῆς δυσκολίας ἐπέστη οὗτος ἵνα μεταβῇ παρὰ τῇ μητρὶ τοῦ ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει, ὅτι θὰ μείνῃ ἢ θέσις του κενὴ μέχρις τῆς μετὰ ἕνα, ὡς ἔλεγε, τὸ πολὺ μῆνα ἐπανόδου του. Παραλαβὼν αὐτὸν τὸ Προξενεῖον τῆς Τουρκίας ἐπέβιβασε τοῦ ἀτμοπλοίου, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐν Σύμφω προσέγγισίν του, μεταμεληθεὶς, ἀπέδρα καὶ κρυβεὶς ἐπανῆλθεν αὐθις εἰς τὸ Ὀρφανοτροφεῖον. Μετ' οὐ πολὺ θεὸς τις τοῦ παιδὸς, θηριωκῶς

καὶ ἀξιωματικὸς ἐν τῷ τουρκικῷ στρατῷ, ἦλθεν ἐπίτηδες ἐνταῦθα ζητῶν ἐπιμόνωσιν νὰ τὸν παραλάβῃ. Μὴ δυνηθεὶς ὅμως νὰ τὸν πείσῃ κατέφυγεν εἰς τὸ τουρκικὸν Προξενεῖον, ὅπερ διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ἀπήτησε τὴν παράδοσιν τοῦ παιδὸς τούτου. Προσαχθεὶς οὗτος εἰς τὸ Προξενεῖον, παρόντος καὶ τοῦ διευθυντοῦ τῆς Ἀστυνομίας, καὶ προτραπεὶς νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Κρήτην παρὰ τῇ μητρὶ του, ἀπεκρίθη ἐντόνως, παρόντος καὶ τοῦ θείου του, ὅτι δὲν θέλει τοῦ λοιποῦ νὰ ἦναι τοῦρκος, ἀλλ' Ἕλληνα καὶ Χριστιανός. Οὕτως ἔμεινε ἐν τῷ Ὀρφανοτροφείῳ καὶ ἀποφοιτήσας κατὰ τὸ ἔτος 1875 ἐξακολουθεῖ μετερχόμενος ἐν Ἀθήναις τὸ ἔργον τοῦ λεπτοουργοῦ, ὅπερ ἐδιδάχθη ἐν τῷ μνημονευθέντι φιλανθρωπικῷ καταστήματι.

Πεδία τῆς Ἀττικῆς.

Πεδία ἄξια λόγου τρία ἐκτείνονται μεταξὺ τῶν ὀρέων τῆς Ἀττικῆς α') τὸ Ἐλευσίνιον, μεταξὺ τοῦ Κιθαιρώνας καὶ τῆς ἐλώδους παραλίας τοῦ κόλπου τῆς Ἐλευσίνος, ὁ σιτοβολῶν τῶν Ἀθηνῶν, οὗ ἕνεκα οἱ Σπαρτιαῖται ἐν ἀρχῇ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, εἰσβαλόντες εἰς τὴν Ἀττικὴν, διέταμον αὐτὸ διηρεῖτο δὲ τὸ πεδῖον τοῦτο εἰς τρία μέρη, τὸ Πάριον πεδῖον, ὃ καὶ πρῶτον ἐσπάρη, τὸ δυτικόν, τὸ μείζον ἀνατολικὸν Θριάσιον, ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοῦ δαμνύμου δήμου, καὶ εἰς τὴν ἰεράν ἢ ὀργάδα γῆν τὴν παρὰ τὴν Μεγαροῖδα, ἧτις ἦτο ἄθικτον κτήμα τῆς Δήμητρος.

β') τὸ Κεχροπίον καὶ ἀπλῶς πεδῖον ὀνομαζόμενον, πρὸς Β. τῶν Ἀθηνῶν μεταξὺ Αἰγιάλεω καὶ Ὑμηττοῦ καὶ ὑπὸ τοῦ Ἰλισσοῦ καὶ τοῦ Κηφισσοῦ περιρρεόμενον. Παντὸς τοῦ πεδίου τούτου δεσπόζει ἀπὸ τῆς Πάρνηθος ἡ ὄχυρὰ Δεκείλαια, ἣν διὰ τοῦτο ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου κατέλαβον οἱ Σπαρτιαῖται.

γ') ἡ Μεσόγαια, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας παρὰ τὴν Βραυρωῶνα. Πλὴν δὲ τῶν μεγάλων τούτων πεδίων ἐκτείνονται καὶ μικρὰ τινα πεδία παρὰ τὸν Κιθαιρῶνα καὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀσωποῦ.¹

ζῶν γορίλλας ἐν Εὐρώπῃ.

Ὁ περίφημος γορίλλας, γράφει ὁ *Τηλέγραφος*, ὅστις ἀπὸ ἐνὸς ἤδη ἔτους διασκεδάζει τοὺς κατοίκους τοῦ Βερολίνου, πρόκειται νὰ μεταβῇ καὶ διαμείνῃ μῆνας τινὰς ἐν Λονδίῳ ἢ ζωολογικῇ ἐν Λονδίῳ εταιρίᾳ προσήνεγκεν ἐπὶ τῇ ἀγορᾷ αὐτοῦ, ἀλλὰ μάτην, μέχρι 50,000 φράγκων. Μετεκομίσθη εἰς Βερολίνον ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Φαλκενστάιν ὡς πολὺτιμον λάφυρον τῆς εἰς Ἀφρικὴν γερμανικῆς ἐκδρομῆς καὶ ἡ κατοχὴ αὐτοῦ κατέστη σχεδὸν ζήτημα πατριωτισμοῦ. Εἶνε ὁ μόνος ζῶν γορίλλας ὃν εἶδε

1. Ἀπὸ τῆς καὶ κλη. παραγγ. ὑπὸ Ὀθωνος Ι. Ἰβάνου.

ποτέ ἡ Εὐρώπη ἔχει, ὡς λέγουσι, μορφήν αὐτό-
χρημα μικροῦ αἰθίοπος, χεῖρας ἀνθρωπίνους
καὶ συμπεριφορὰν λίαν διακεκριμένην· εἰς πολὺ
νοήμων, ἥδη δὲ καὶ ἐδιδάχθη ὀλίγον. Συνανα-
στρέφεται εὐχρέστως οὐχὶ μόνον μετ' ἀνθρώπων,
ἀλλ' ἐπίσης· καὶ μετὰ τινος νέου Σιμπανζέ (ἄλ-
λου εἶδους πιθήκου) συναιχιμακλώτου αὐτοῦ.

—
Αὐτοὶ ὠφέλιμοι ἐφευρέσεις.

Ἐν τῷ Ἰταλικῷ σιδηροδρόμῳ τῷ ἄγοντι ἀπὸ
Ταυρίνου εἰς Μοδάνε καὶ διερχομένῳ τὸ Κεν-
νήσιον ὄρος, ἀναγινώσκω εἰς τὸν Παγρασσόν,
ἐφηρημόσθη ὁ διὰ φωταερίου φωτισμός. Τεῦτο
ἐπεζητεῖτο πρὸ καιροῦ διότι αἱ πολλαὶ σήραγ-
γες αἷ διερχεται ὁ σιδηροδρόμος οὗτος ὑπὸ τὰς
ἄλπεις καὶ μάλιστα ἡ μείζων τούτων, ἡ ὑπὸ
τὸ Κεννήσιον ὄρος, καθιστῶσιν ὀχληρὸν λίαν τὸ
ταξείδιον φωτιζομένων τῶν σιδηροδρομικῶν ἀ-
μαξῶν δι' ἐλαίου, οὗ τὸ φῶς εἶνε λίαν ἀμαυρόν.
Ἦδη ἡ ἐνόχλησις αὕτη ἐκλείπει, τὸ δὲ φωταέ-
ριον θὰ παραλαμβάνῃ ἡ ἀμαξοστοιχία ἐν ἰδίῳ
ἀεροφυλακίῳ ἐκ τοῦ ἐν Μοδάνε καταστήματος
τοῦ φωταερίου.—Ὁ διάσημος ἄγγλος καθηγη-
τῆς Τύνδαλλ ἐφευρε μηχανὴν δι' ἧς δύναται τις
νὰ ἀναπνέῃ ἐπὶ ἡμίσειαν τοῦλάχιστον ὥραν ἐν
τῷ μέσῳ πυκνοτάτου καπνοῦ. Πείραγμα γενό-
μενον ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν πυροσβεστῶν τοῦ
Λονδίνου ἐπέτυχε κατὰ πάντα, οἱ δὲ περιβλη-
θέντες τὴν μηχανὴν πυροσβεσται ἠδύνατο ἐ-
λευθέρως νὰ κινῶνται ἀναπνέοντες ἀέρα καθα-
ρότατον. Διότι τῆς μηχανῆς ταύτης τὸ μυστή-
ριον συνίσταται εἰς τὸ νὰ διυλίζῃ καὶ καθαρίζῃ
τὸν πλήρη καπνοῦ ἀέρα, ὅπως αἱ συνήθεις διυλι-
στικαὶ συσκευαὶ καθαρίζουσι τὸ ἀκάθαρτον ὕδωρ.

—
Ἰσπανικὴ παρηρησία.

Πρὶν ἢ ἡ Ἀραγωνία προστεθῇ εἰς τὸ στέμμα
τῆς Ἰσπανίας, ἡ ἐθνικὴ κυριαρχία ἐξεδηλοῦτο
ἐν ἐκάστη ἀναρρήσει τοῦ νέου μονάρχου ὡς ἐξῆς·
Ὁ κληρονόμος τοῦ θρόνου δὲν ἐλάμβανε τὸν τί-
τλον τοῦ βασιλέως εἰμὴ ἀφ' οὗ ἤθελεν ὀρκισθῆ
νὰ σέβηται τὰ προνόμια τῶν Ἀραγωνίων. Εἶνε
γνωστός ὁ περίφημος τύπος, τὸν ὁποῖον μετε-
χειρίζετο ὁ ἀντιπρόσωπος ὁ προσφέρων τὸ στέμ-
μα εἰς τὸν νέον βασιλέα· «Ἡμεῖς, οἵτινες κε-
χωρισμένοι εἴμεθα ἴσοι πρὸς σέ, καὶ οἵτινες ἡ-
νωμένοι δυνάμεθα περισσότερον ἢ σὺ, σὲ καθε-
στῶμεν βασιλέα ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ τηρῆς τὰς
προνομίας μας· ἐὰν ὄχι, ὄχι (si non, non)».

—
Κύριος, Κυρία.

Ἡ συνήθης τιμητικὴ προσφώνησις Κύριος
δὲν ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τοῦ εὐρωπαϊ-
κοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν ἐγχειριδίων τῆς ἐθιμο-
ταξίας, οὐδὲ εἶνε ἀπλῆ μετάφρασις τοῦ γαλλι-
κοῦ monsieur, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄρχαιοι· Ἕλληνες,
μάλιστα δὲ οἱ μεταγενέστεροι καὶ οἱ Βυζαντι-
νοί, ἐποιοῦντο χρῆσιν αὐτῆς ἐπὶ περιστάσεων

καθ' ὀλοκληρίαν ὁμοίων. Ἐν τῇ μεταφράσει τῆς
Παλαιᾶς Διαθήκης ὑπὸ τῶν Ἑβδομήκοντα καὶ
ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ εὐρίσκομεν πολλὰ παρα-
δείγματα τῆς τοιαύτης χρήσεως.—Ὁ κύριος
παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς ἐγένετο κατὰ συγκοπήν
κύρ, καὶ ἐλέγετο πάντοτε μετὰ τοῦ ὀνόματος,
ὅπως καὶ παρ' ἡμῖν, ὡς· κύρ Βασίλειε. Μόνον
δὲ συνειθίζετο ὡς τίτλος τοῦ δουκὸς Ἀθηνῶν,
ὅστις Μέγας κύρ προσηγορεύετο.—Ἡ δ' ἑτέρα
συγκοπή, κύρις, συνειθίζετο ἐπὶ ἱερωμένων· οὗ-
τως ἔλεγον· ὁ κύρις ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκο-
πος Θαλάσσιος, ὁ κύρις ὁ διάκονος Εὐλόγιος,
κλπ.—Αἱ δὲ γυναῖκες, κατὰ τὸν Ἐπίκτητον,
«εὐθύς ἀπὸ τεσσαρακαίδεκα ἐτῶν ὑπὸ τῶν ἀν-
δρῶν κυραὶ καλοῦνται.» Ἡ προσηγορία αὕτη
ἀπεδίδετο καὶ εἰς τοὺς θεοὺς, ὡς ἐξάγομεν ἐκ
τῶν ἐπιγραφῶν· Τῆς κυρίας Ἀρτέμιδος, τὴν κυ-
ρίαν Ἴσιν κλπ.—Ἡ προσηγορία ὅμως αὕτη ἀ-
φιλοκάλως συγκοπτομένη ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν
κατήντησε κυρὰ καὶ κύρη. Εὐτυχῶς ἐκ τῶν
δύο τούτων μόνον τὸ πρῶτον ὑποκοριστικὸν πε-
ρισσώθη μέχρι τῶν ἐλληνίδων δεσποινῶν τῆς
καθ' ἡμᾶς ἐποχῆς, καὶ τοι μὴ ὄν ἐρατεινότερον
τοῦ δευτέρου.

Εἰς Ἀναγνωστῆς.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Τὰ νέα γεώμηλα.

Τὰ νέα γεώμηλα παντὸς εἶδους εἶνε τροφή
ὄχι πολλοῦ λόγου ἀξία, δαπανηρὰ, βλάπτει
δὲ καὶ τὸν στόμαχον. Ἐπειδὴ ταῦτα ἐκτίθεν-
ται εἰς πώλησιν πρὸ τῆς ἐντελοῦς των ὠριμάν-
σεως ἔχουσιν ὑγρὰν τὴν σάρκα καὶ ὀλίγον ἀνε-
πτυγμένον τὸ ἀλευρώδες στοιχεῖον. Ἀδίκως
λοιπὸν θεωροῦνται ὡς ἐκλεκτὸν φαγητόν.

Οὐδέποτε πρέπει νὰ δίδωνται πρὸς τροφήν
εἰς νοσαλέους ἀνθρώπους ἢ εἰς ἀναρρώνοντας,
ἔτι δὲ ὀλιγώτερον εἰς ἀσθενεῖς. Ὅταν τὰ γεώ-
μηλα ταῦτα ἦνε βραστά τὰ μειονεκτήματά
των ταῦτα γίνονται ἐπαισητότερα· καὶ τηγα-
νητὰ δὲ δὲν εἶνε καλὰ· μόνον μαγειρευμένα με-
τὸ βούτυρον εἶνε ὑποφερτὰ, ἀλλὰ καὶ τότε ἀ-
κόμη εἶνε βαρέα καὶ δύσπεπτα.

Τὸνκντίον τὸ ὠριμον γεώμηλον εἶνε τροφή
ὑγιεινὴ καὶ νόστιμος, δυναμένη μέχρι τινὸς
καὶ τὸν ἄρτον ν' ἀντικαταστήσῃ.

Μαγειρεύεται δὲ πολυειδῶς καὶ πρὸ πάντων
ὡς παρκαλοῦθημα τοῦ κρέατος ἢ τοῦ ἰχθύος.

Πρέπει ν' ἀπέχῃσι τῶν γεωμήλων οἱ πά-
σχοντες ἀπὸ διαβήτην ἢ ἀπὸ κοιλιακὰ νοσήματα.

Ὅταν ἦνε βρασμένα διὰ τοῦ ἀτμοῦ κατὰ τὸν
ἀγγλικὸν τρόπον δύνανται νὰ τὰ τρώωσιν οἱ
ἀναρρώνοντες, διότι ὅταν ἦνε βρασμένα εἰς
τὸ ὕδωρ εἶνε μᾶλλον δύσπεπτα. Ἐν πάσῃ πε-
ριπτώσει καλλίτερον εἶνε νὰ τρώωνται ζε-
στά. Ἐπίσης πολὺ δύσπεπτος εἶνε καὶ ἡ σάλ-
τσα ἐκ γεωμήλων.

Δ**